

DRUŠTVENE VIJESTI I OBAVIJESTI

SKUPŠTINA UDRUŽENJA MLJEKARSKIH RADNIKA

U Zadru je 21. V 1976. godine održana redovna skupština Udruženja mljekarskih radnika SRH. U isto vrijeme u čast Titovih jubileja održani su i tradicionalni susreti mljekarskih radnika Hrvatske.

Izvještaj o radu Upravnog odbora i sekcija Udruženja podnio je predsjednik Stjepan Leaković, a inž. Matija Markeš podnio je izvještaj o radu mljekara SRH za 1976. godinu. O radu Sekcije za proizvodnju i otkup mlijeka izvještaj je podnio dipl. inž. Stjepan Brlek.

U 1976. godini mljekare su u Hrvatskoj otkupile 386,736.000 litara mlijeka ili 14,5% više od 1975. godine, u čemu oko 90,000.000 interni promet mljekara.

Otkup mlijeka rastao je:

1972 — 1976. po stopi od 11,6% godišnje.

1966 — 1976. po stopi od 8,36% godišnje.

Odnos otkupa društveni sektor: kooperacija iznosio je 1976. oko 13,5:86,5%.

Kretanje otkupa mlijeka u razdoblju 1966—1976. god. po mljekarama

Red. broj	M l j e k a r a	1966.	1976.	Indeks	% republ.
1.	»Belje«	16,535.000	16,319.000	98,7	4,2
2.	Osijek	18,149.000	17,801.000	98,1	4,6
3.	Županja	26,172.000	30,742.000	117,5	8
4.	Slav. Požega	6,274.000	13,620.000	217,1	3,5
5.	Staro Petrovo Selo	5,325.000	7,263.000	136,4	1,9
6.	Zagrebačka mljekara	73,807.000	188,338.000	254,8	
	a) Karlovac		19,772.000		5,1
	b) »Dalbih«		7,603.000		2,0
	c) »Sirela«		63,176.000		16,3
	d) »Dukat«		97,787.000		25,3
	e) »Vindija«	4,875.000	16,738.000	343,4	4,3
7.	Rijeka	16,611.000	15,664.000	94,3	4,0
8.	Pula	4,275.000	8,646.000	202,2	2,2
9.	Zadar	3,637.000	12,901.000	354,7	3,3
10.	Dubrovnik	772.000	3,615.000	468,3	1,0
11.	Split	6,436.000	13,706.000	213,0	3,5
12.	»Zdenka«	14,416.000	38,797.000	269,1	10,0
13.	Roč		2,586.000		0,6
		197,384.000	386,736.000	196,0	100

Ukupna proizvodnja mlijeka prema statističkim podacima u 1976. godini procjenjuje se na 820.000.000 litara od čega je otkupljeno 46,8%.

Prosječni dnevni otkup iznosi 1,060.000 litara u rasponu 848.000-1,298.000 litara.

Prosječna otkupna cijena iznosila je 3,22 d/l.

Ovakav trend rasta otkupa mlijeka omogućen je ukupnim mjerama šire društvene zajednice, kreditnim mjerama, stimulativnim cijenama i interesom individualnih proizvođača — kooperanata.

U zadnjih nekoliko godina porastao je ukupni broj krava i junica na privatnom sektoru, kao i broj grla pod selekcijom, a zaustavljen je pad krava na društvenom sektoru.

Ukupni broj krava i rasplodnih junica na individualnom sektoru porastao je iz 571.416 1972. na 628.453 u 1976. godini.

Broj krava i ženskog podmlatka pod selekcijom porastao je iz 21.489 grla u 1972. na 42.354 grla u 1976. godini.

U tom periodu došlo je do razvoja i robne-kooperativne proizvodnje i izgradnje, adaptacije i opremanja stajskih kapaciteta za proizvodnju mlijeka na individualnom sektoru.

U periodu 1972 — 1976.ta proizvodnja kretala se:

	1972.	1976.	indeks
— Izgrađene ili adaptirane staje	180	927	515
— Nabavljeno muznih aparata	81	936	1.155
— Kooperanti sa 5 i više krava	1.070	4.065	378
— Proizvođači sa isporučenih 10.000 l i više mlijeka	246	1.216	494,3
— Izgrađeni laktofrizi	498	1.584	318,6

Znatno je porastao promet kvalitetnim rasplodnim materijalom. Od 1972. godine u SRH u pravilu se ne uvoze rasplodna grla, već se prodaju na organiziranim sajmovima pored potreba za robne proizvođače vrši i za potrebe drugih republika.

U svim stočarskim područjima organiziraju se stočarske izložbe, koje su daljnji poticaj mnogim proizvođačima za još veću i kvalitetniju stočarsku proizvodnju.

U cilju daljnjeg unapređivanja mljekarske industrije, osiguranja dovoljnih količina mlijeka i unapređivanja stočarske proizvodnje, mljekare zajedno s organizatorima otkupa mlijeka, stručnim službama i proizvođačima svoj rad zasnivat će na osnovama Zakona o udruženom radu.

S. B.

STOČARSKA IZLOŽBA SLAVONSKA POŽEGA

Stočarska izložba Slavonska Požega 1977. godine održat će se 25. rujna. To je zaključeno na I sjednici odbora održanoj 26. V u Slav. Požegi.

U povodu Titovih jubileja i 750 godišnjice postojanja grada Slavonske Požege pored niza manifestacija održat će se 25. rujna stočarska izložba.

Na ovom od davnina poznatom stočarskom kraju postoji danas preko 13.000 krava i rasplodnih junica. Umjetnim osjemenjivanjem obuhvaćen je veliki postotak svih plotkinja.

Pod tretmanom selekcije nalazi se preko 1200 krava i ženskog podmladaka. Sav kvalitetni podmladak ostaje u daljnjem uzgoju. Kvalitetni ženski podmladak nabavlja se i iz drugih područja, te uzgajan, do zrelosti, na pašnjaku Darkovac kod Čaglina, daje se za proizvodnju mlijeka udruženim proizvođačima.

Dobro organiziranom mrežom otkupa mlijeka, dostižu se količine do 15.000.000 litara godišnje. U 1977. uzgojit će se ili nabaviti preko 500 novih grla.

U organiziranoj proizvodnji postoji preko 1300 kvalitetnih krmača i odgovarajući broj nerastova. Programom za 1977. godinu utovit će u organiziranoj proizvodnji 17.000 tovljenika.

U 1977. godini nabavit će se kvalitetnih uzgoja daljnjih 100 nazimica a iz svoga uzgoja dat će se u proizvodnju novih 500 nazimica.

U 14 OOUR-a postoji odgovarajući broj stručnjaka (agronoma i veterinarara) koji su u stalnom kontaktu s udruženim proizvođačima, radi pružanja kompleksne stručne pomoći (osjemenjivanje, liječenje, ishrana i dr.).

U cilju daljnje popularizacije stočarske proizvodnje, na skupštini općine imenovan je odbor za organizaciju izložbe. Formirano je 7 komisija koje imaju zadatak da izvrše sve stručne i organizacijske pripreme.

Na izložbi će sudjelovati:

- rasplodne krave, junice i podmladak,
- toвна goveda,
- svinje rasplodne i toвне,
- ovce,
- konji,
- perad, kunići, golubovi, ptice i pčele.

Organizator izložbe je Skupština općine Slavonska Požega, Općinska konferencija SSRN-a, PPK Kutjevo, Veterinarska stanica, »Zvečevo«, Poljoprivredni školski centar i »Orljava« polj. pogon.

Suorganizatori su 20 organizacija i udruženja koji imaju poslovne odnose s ovim područjem.

Uzgajalima će se dodijeliti novčane i naturalne nagrade, te diplome.

Uz izložbu organizirat će se i prigodna izložba mehanizacije, umjetnih gnojiva, zaštitnih sredstava i drugih za poljoprivredu i stočarstvo zanimljivih proizvoda.

S. B.

STOČARSTVO — OSNOV RAZVOJA OPĆINE DONJI LAPAC

Samo na lokalitetu Boričevac te općine gdje postoji 3.700 k.j. poljoprivrednih površina izgrađena su prema organizaciji udruženog rada »Stočar« iz Zagreba dva moderna govedarska objekta godišnjeg kapaciteta 1.024 tovljenika, adaptirani su neki objekti kapaciteta 600 tovljenika, uvedena je električna i vodovodna mreža, uređeni prilazni putevi, nabavljena mehanizacija, izgrađeni silosi itd. u ukupnom iznosu od 11,500.000 dinara.

U II fazi izgradnje udvostručit će se kapaciteti i izgraditi objekat za uzgoj rasplodnih junica, urediti pašnjaci i drugo za uzgoj rasplodnih junica. Investicije u III fazi izgradnje iznosit će preko 23,000.000 dinara.

Već drugu godinu »DALBIH« OOUR »Zagrebačke mljekare« iz Splita na ovom području vrši otkup mlijeka (Srb) koji iznosi za sada oko 1.500 litara dnevno, a planira se otkup na 5.000 litara mlijeka. Za sada su nabavljena i instalirana svega 3 laktofriza a u planu je nabaviti 10 novih.

U programu je i izgradnja objekata za proizvodnju mlijeka kod udruženih poljoprivrednih proizvođača s najmanje 6 krava po domaćinstvu.

Za potrebe individualnih proizvođača — kooperanata nabavit će se izvjestan broj rasplodnih junica, a sva kvalitetna ženska telad od krava pod selekcijom uzgajat će se za daljnji uzgoj kod samih proizvođača ili u objektu Boričevac do bređosti 6 mjeseci, nakon čega će se opet vraćati proizvođačima — kooperantima mlijeka.

Mušku telad sa šireg područja Like tovit će se na farmi Boričevac od 220 do 450 kg, a I fazu tova od 100 do 220 kg organizirat će se također u suradnji s udruženim proizvođačima toga područja.

To su konstatacije i prijedlozi nedavno održanog sastanka u prostorijama društveno-političkih organizacija Donjeg Lapca kome su prisustvovali, uz domaćine, predstavnici radnih i stručnih organizacija koje rade i djeluju na tom području.

Na sastanku su usvojeni i zaključci u kojima se naročito ističe potreba analize mogućnosti otkupa mlijeka, izgradnje punktova za otkup mlijeka — laktofriza, izgradnja, adaptacija i opremanje stajskih objekata, proizvodnja i spremanje stočne hrane, organizacija umjetne oplodnje krava gdje je to moguće, kao i nabava kvalitetnih muških rasplodnjaka gdje je nemoguće organizirati umjetnu oplodnju, nabava kvalitetnih krava i junica iz drugih područja u skladu s provedbom programa gnojdbene izgradnje u govedarstvu Hrvatske, organizacija poljoprivredne službe i izobrazba poljoprivrednih proizvođača, te kreditiranje stočarske proizvodnje kod robno orijentiranih i prema ZUR-u organiziranih proizvođača.

S. B.

POLJOPRIVREDA KNINA

Na sastanku predstavnika radnih i stručnih organizacija Knina, Splita i Zagreba, kao i društveno-političkih organizacija Knina (konstatirano je da područje općina Knin sa 2458 poljoprivrednih domaćinstava ili 23,3% poljoprivrednog stanovništva i 2.774 mješovita domaćinstva ili 26,1% još uvijek imaju značajne prihode iz oblasti poljoprivrede.

Oni raspolažu sa 15.536 ha obradivih površina ili 96% ukupnih poljoprivrednih površina. Zatim 8.300 goveda, od čega 5.200 krava, 5.800 svinja, 93.700 ovaca, 2.500 konja, 7.900 koza ili 98,5% ukupnog stočnog fonda nalazi se u privatnom sektoru, što je vrlo značajan činilac u poljoprivrednoj a i stočarskoj proizvodnji.

Na društvenom sektoru već nekoliko godina postoji svega oko 35 krava sive (oberintalske) pasmine.

U programu je formiranje robnih proizvođača mlijeka na kraškim poljima kninske krajine gdje se već niz godina uzgaja sivo — oberintalsko govedo a krave iz društvene farme isporučit će se udruženim poljoprivrednim proizvođačima.

Za robnu proizvodnju mlijeka postoje svi preduvjeti budući je u Kninu izgrađen pogon »DALBIH«-a OOUR »Zagrebačke mljekare« za preradu mlijeka u kojem se dnevno prerađuje 15.000 litara mlijeka.

U sastavu »Inex« — »Dinara« Knin — OOUR Poljoprivreda gradit će se tovilište goveda čije će kapacitete popunjavati telad tog područja.

Postojeći govedarski objekat adaptirat će se za prihvatanje i uzgoj ženske teladi od krava pod kontrolom produktivnosti i oplodnje do bređosti od 6 mjeseci, a potom će se vraćati udruženim proizvođačima mlijeka.

U tom cilju organizirat će se poljoprivredna služba radi osposobljavanja poljoprivrednih proizvođača u proizvodnji i spremanju stočne hrane, ishrani i njezi stoke, uređenju stajskih objekata i drugo.

S. B.

RASPRAVA O PRIMJENI ZUR-a U BJELOVARU

U Bjelovaru je ovih dana održan sastanak predstavnika radnih i stručnih organizacija iz oblasti poljoprivrede te regije što ga je organizirao Zadružni savez Bjelovar, a rasprava je vođena o primjeni Zakona o udruženom radu u oblasti poljoprivrede.

Sastanku su pored predstavnika društvene političke zajednice regije prisustvovali Stevo Stanivuković, član predsjedništva Republičke konferencije SSRN, inž. Mirko Čuruvija, potpredsjednik Zadružnog saveza Hrvatske i drugi.

Na sastanku je konstatirano da postoje svi objektivni uvjeti da se ubrza proces udruživanja poljoprivrednih proizvođača, naročito u oblasti stočarstva (u proizvodnji mlijeka, rasplodnog materijala u govedarstvu i svinjogojstvu i tovu).

Na mnogim mjestima bilo bi moguće ići u zajedničku nabavu mehanizacije koja je za pojedince preskupa i nedovoljno korištena, izgradnju zajedničkih stajskih objekata (primjer Slovenije) i drugo.

Potrebno je riješiti i neka pitanja poreske politike — olakšice, beneficiranih kamata kod kreditiranja udruženih proizvođača, zdravstveno i penziono osiguranje i drugo. Jedan od problema je i potreba provođenja komasacije radi racionalnijeg obrađivanja zemljišta.

Da bi se ubrzao proces udruživanja a time i unapređivanje cjelokupne poljoprivredne proizvodnje, neophodno je oformiti poljoprivrednu službu u svim organizacijama udruženog rada, te prići organiziranom usmjerenom obrazovanju poljoprivrednih proizvođača, sve u cilju primjene savremene tehnologije u proizvodnji i stvaranju dohotka.

Na sastanku je oštro osuđen najavljeni uvoz nekih stočarskih proizvoda.

S. B.

SAJAM RASPLODNIH GOVEDA U BJELOVARU

08. 06. 1977. G.

Za sajam rasplodnih goveda u Bjelovaru bilo je ponuđeno 29 krava i 138 rasplodnih junica od čega je 18 krava prodano, 6 nije predvedeno, za 3 nije bilo kupca, a 2 proizvođača nisu se složili ponuđenom cijenom. Prodano je i 127 junica, 10 nije predvedeno, a 1 proizvođač se nije složio ponuđenom cijenom.

Prosječna laktacijska proizvodnja mlijeka krava na sajmu iznosila je 5.308 kg sa 305 dana standardne laktacije a majki junica na sajmu 3.468 kg za 305 dana standardne laktacije.

Prosječna isklična cijena za krave iznosila je 15.722 dinara a postignuta licitacija 19.906 dinara, a prosječna isklična cijena za junice iznosila je 15.798 dinara a postignuta licitacijom 16.521 dinar.

Na cijene za proizvođače kupac plaća 8% na ime troškova organizacije sajma i troškova selekcijske službe, te dokumenata o proizvodnosti i porijeklu grla (pedigre).

Prema tome prosječna cijena za kupca iznosila je za:

— krave $19.906 + 8\% = 21.498$ dinara,

— junice $16.521 + 8\% = 17.845$ dinara ili
prosječna cijena svih prodanih grla iznosila je 18.300 dinara.

Na sajmu su sudjelovali proizvođači iz područja općine Bjelovar, Čazma, Daruvar, Đurđevac, Garešnica, Koprivnica, Križevci i Vrbovec.

Kupci su bili iz područja općine Bjelovar, Koprivnica, Vrbovec, Novska, Novi Marof, Ivanić-Grad i Sisak iz SR Hrvatske i Bosanska Gradiška, Tuzla i Srbac iz SR Bosne i Hercegovine.

S. B.

PROIZVODNJA MLIJEKA NA KORDUNU I POKUPLJU
(Rekordnu proizvodnju od 79.000 litara u 1976. godini postigao je
Ivan Križanić iz Karlovca)

U sportskoj dvorani u Karlovcu podijeljena je tvornička premija proizvođačima koji su u 1976. godini isporučili 10.000 litara i više mlijeka OOUR-u Karlovačka mljekara.

Podjeli premije i raspravi o realizaciji plana i programu u 1976. godini kao i raspravi i planu za 1977. godinu i udruživanja proizvođača prisustvovali su predstavnicj Republ. konferencije SSRN, Sekretarijata za poljoprivredu, Samoupravnog fonda za stočarstvo, skup. općine Karlovac, PK Karlovac i dr.

Postignuti rezultati:

Broj proiz.	Isporučeno litara mlijeka	Iznos premije po litri
71	10 — 20.000	0,10
6	20 — 30.000	0,20
1	30 i više	0,30
1	79.000	0,30

Na području djelovanja Mljekare postoji:

- 645 naselja
- 214.000 stanovnika
- 58.000 domaćinstava
- 26.000 poljoprivrednih domaćinstava
- 53 stanovnika na km²
- 3,6 članova po domaćinstvu
- 52.000 krava
- 1 govedo na 2,7 ha poljopr. površine
- 2.514 goveda pod selekcijom
- 6.000 proizvođača isporučuje mlijeko (23%)
 - 93 izgrađene ili adaptirane staje
 - 56 nabavljenih muznih uređaja
- 424 proizvođača sa 5 i više krava
- 313 izgrađenih laktofriza čiji se kapaciteti koriste 18—72%
 - 79 proizvođača s isporučenih više od 10.000 litara mlijeka
- 19.770.000 litara mlijeka otkupljenog u 1976. godini.

U 1976. godini kod 206 domaćinstava investirano je 11.724.652 dinara od čega za rasplodni materijal 2.296.000 dinara i za mehanizaciju 9.428.652 dinara.

U 1977. godini planirana je izgradnja 104 tržno orijentirana domaćinstva, te izgraditi ili adaptirati 23 gospodarstva, te nabaviti 348 kvalitetnih grla, u što će se utrošiti: 17.700.000 dinara — sredstva iz kredita i 4.425.000 dinara učešća proizvođača, ili ukupno 22.125.000 dinara. U kreditiranju učestvuju Međunarodna banka, Komercijalna banka Karlovac, Kreditna banka Zagreb, Samoupravni fond za stočarstvo SRH, općinski fondovi i sami proizvođači.

Na skupštini proizvođača mlijeka vođena je rasprava o primjeni Zakona o udruženom radu. Uvodno izlaganje podnio je inž. Đorđe Ivošević direktor Mljekare.

Svako sabirno mjesto (313) činilo bi jedinicu udruženih proizvođača, koji bi birali delegate u zadružnim organizacijama ili organizaciju koja organizira otkup mlijeka. Pri Mljekari organizirala bi se OOUR primarne proizvodnje, a koju bi činili radnici i stručnjaci zaposleni u istoj i delegati-proizvođači.

Drugu OOUR-a činili bi radnici zaposleni u preradi, zajedničku Radnu organizaciju, koja je u sastavu Složene organizacije Zagrebačke mljekare.

S. B.

RAZMJENA ISKUSTAVA

Grupa poljoprivrednih i veterinarskih stručnjaka u organizaciji Poljoprivrednog centra Hrvatske, posjetila je susjednu Italiju — područje Gorica — Udine.

Cilj posjete bio je upoznavanje organizacija proizvodnje mesa u brdsko-planinskom području. Ovo područje stradalo je prilikom nedavnog potresa.

Inače posjeduje velike površine pašnjaka na kojima je do nedavno uzgajan manji broj stoke. Broj stanovnika iz godine u godinu bivao je sve manji.

U cilju proizvodnje mesa i zadržavanja stanovništva na tim područjima prišlo se kooperativnoj-organiziranoj proizvodnji u govedarstvu.

Članovi kooperative udružili su površine i stoku. Kooperativom upravljaju članovi. Na 150 grla zaposlena su dva radnika, da bi mogli imati i slobodno vrijeme. Ovi radnici u toku ljeta rade i na pripremanju stočne hrane za zimski period. Vlasnici koji su udružili zemljišta za pašnjake, u pravilu iz preostalog dijela zemljišta prodaju kooperativi sijeno. Stoka je na pašnjacima od ožujka do studenog. Zimi dobiva 15 kg sijena i 1,5 kg koncentrata.

O dohotku na kraju godine odlučuje skupština.

Na organizaciji kooperativa rade uredi što ih formira Ministarstvo poljoprivrede u pojedinim regionima.

Postoje i udruženja koja imaju i poslovno-tehničku ulogu.

Na tom području uglavnom se uzgaja smeđe alpsko govedo i crveno šara-simentalac, križano sa aberdin angusom pa charoleom. Prema njihovim iskustvima tako križana goveda imaju najbolji prirast, rendement i kvalitetu.

Poslije potresa uz pomoć države izgrađen je veći broj kooperativnih staja, uz 80% financiranja. Za nabavu stoke koristi se kredit od 27 do 30%. Na toj regiji postoji oko 200.000 goveda od čega 1/3 pod selekcijom.

Prosječna laktacijska proizvodnja iznosi 2.800—3.000 kg mlijeka. Oko 50.000 goveda nalaze se u brdsko-planinskim područjima. (Capone 533 m nadmorske visine).

Ova područja oskudijevaju vodom, to je bilo neophodno izgraditi umjetna jezera, pomoću plastike (gumirano platno). Jezera su međusobno povezana plastičnim cijevima putem kojih se vode dovodi do pojilišta koja su raspoređena na svakih 400—500 metara.

Na pašnjaku u proljeće dolazi i telad iz ravničarskih područja za što vlasnici plaćaju 17.000 l, a država daje regres od 20 — 40.000 l po teletu za 5 mjeseci ispaše. Junice se u jesen vraćaju vlasnicima za daljnji uzgoj-rasplod.

Junice se pripuštaju za 18 mjeseci putem prirodnog pripusta. Krave postižu intervale između telenja za 13 mjeseci.

Muška telad odlazi s pašnjaka već sa četiri mjeseca u tov u ravničarska područja.

Mortalitet iznosi svega 2%. Telenja su na pašnjacima. Inače temperatura je rijetko nekoliko stupnjeva ispod nule.

Telenja su sezonska, međutim telenja koja uslijede u jesen, tada se krave muzu, inače na paši telad sisa. Kod prvotelki se provodi i kontrola muznosti.

Za vrijeme nižih temperatura izgrađuju se i nastrešnice.

Posjetili smo dvije takve kooperative:

Jedna sa 127 članova, 999 ha pašnjaka i 118 goveda i druga Centro Zootecnico GORIZIANO — SOCIETA COOPERATIVA a r. 1 SEDE SOCIALE SAVOGNA D, ISONZO.

B. S.

VIROVITICA

U Virovitici je održana skupština Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara. Od ukupno 84 člana, skupštini je prisustvovalo 56 članova.

Referat o narednim zadacima podnio je Đorđe Ivančević. Na skupštini je usvojen i novi Statut društva.

Osnovane su sekcije za biljnu proizvodnju i stočarstvo.

Usvojen je i Program rada u kojem se pored ostaloga ističe organizacijsko jačanje društva, suradnja i pretplata na Agronomski glasnik i Virovitički list.

Društvo će se naročito angažirati u organiziranju poljoprivrede u kooperantskoj proizvodnji u skladu sa Zakonom o udruženom radu i uključiti u proces proizvodnje društveni sektor i organizirane proizvođače.

Aktivnost će se usmjeriti na maksimalnu proizvodnju u kom cilju će se organizirati i takmičenja (kukuruz, pšenica, šećerna repa, duhan, mlijeko i meso).

Naročito pažnja će se obratiti obrazovanju poljoprivrednika stvaranju poljoprivredne službe, i nagrađivanju prema rezultatima rada, Društvo će raditi i na uzdizanju svojih članova putem seminara, savjetovanja, stručnih ekskurzija i dr. Aktivno će se angažirati i u radu Socijalističkog saveza i drugih društveno-političkih organizacija.

Za predsjednika Društva izabran je Đorđe Ivančević.

NOVSKA

U Novskoj je 17. lipnja održana skupština Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara općine Novska.

Skupštini su prisustvovali dr Ivan Novak i inž. Brlek Stjepan, predsjednik i član upravnog odbora SPITH, predsjednik OK SSRN Milan Mačkić, Nedežjko Cvetković predsjednik IV skupštine općine, Lovro Jurić predsjednik VMZ skupštine općine, Franjo Štimec tajnik sindikalnog vijeća i Slavko Petošić direktor Veterinarske stanice.

Na području općine radi i djeluje 23 poljoprivredna inženjera i tehničara čije prisustvo vrši značajan utjecaj na razvoj poljoprivredne proizvodnje ovoga kraja.

Nedavno je formirana i Agroindustrijska i prometna zajednica, a pri ZPK »Braća Rađenović« formirat će se razvojno poljoprivredna služba. OOUR kooperacije formiraju se na 4 punkta općine gdje već rade 4 poljoprivredna stručnjaka (Jasenovac, Lipovljani, Rajić i Novska).

Na skupštini je o razvojnim mogućnostima govorio dr Ivan Novak. On je naročito istakao potrebu razvoja stočarske proizvodnje — svinjogojstva i govedarstva.

Na području općine postoji preko 6000 krava i steonih junica, od čega se 50% osjemenjuje putem OU, a u rasplodu postoji 27 kvalitetnih bikova — brdskoplaninska i udaljenija područja. Izgrađena su ili su izgradnji 23 objekta za po 10 i više muznih krava, a 35 proizvođača u 1976. godini isporučilo je preko 10.000 litara mlijeka. Također je izgrađeno ili je u izgradnji 30 objekata sa po 10—40 rasplodnih krmača, koje će proizvoditi prasad za popunjenje kapaciteta tovilišta od 16.000 kom.

U zadnjih nekoliko godina investirano je samo u hidromelioracije na ovome području preko 15.000.000 dinara, a u stočarske objekte i stoku samo u 1976. godini preko 10.000.000 d.

Istaknuti su i problemi i zadaci što će ih zajedno s udruženim proizvođačima rješavati inženjeri i tehničari, a to su: Usmjereno obrazovanje poljoprivrednika, komasacija i uređivanje zemljišta, izgradnja i adaptacija stajskih objekata, visoka i rentabilna proizvodnja žitarica, industrijskog i krmnog bilja-zeleņi konvejer i dr. Na skupštini je naročito istaknuta potreba formiranja i drugih društava (ekonomista, građevinara pravnika i dr.), kao i suradnja s istim, a posebno sa sekcijom društva veterinara i veterinarskih tehničara.

Na skupštini je vođena rasprava i usvojen je novi Statut društva i izabran Upravni i nadzorni odbor u koji se izabrani:

1. Vlado Vanjeh — predsjednik
2. Mijo Gašparević tajnik
3. Nada Šeatović blagajnik
4. Mensur Saračić — član
5. Momčilo Milaković — član

U Nadzorni odbor izabrani su:

1. Dušanka Malbaša — predsjednik
2. Nikola Sabolić — član
3. Zvonko Belan — član.

Za počasne članove u skladu sa čl. 10 Statuta izabrani su:

1. Milan Mačkić
2. Josip Žanić.

Svi članovi društva pretplaćeni su na Agronomski glasnik.

Na temelju rasprave Upravni odbor formulirat će zaključke i formirati dvije akcije — za stočarstvo i biljnu proizvodnju.

S. B.

H. Ellenberg

ZEIGERWERTE DER GEFÄSSPFLANZEN MITTELEUROPA

Indikatorne vrijednosti vaskularnih biljaka srednje Evrope

Scripta Geobotanica IX. Verlag E. Goltze KG, Göttingen, 1974.

Mnogobrojna istraživanja kauzalnih odnosa između ekoloških faktora i biljnih vrsta dovela su do saznanja da pojedine biljne vrste mogu poslužiti kao dobri indikatori nekih ekoloških faktora, jednako klimatski kao i edafskih. Podaci o tim odnosima raspršeni su, nažalost, u različitim radovima, pa se odavna osjećala potreba da se u jednoj monografiji prikažu one vrste koje indiciraju ekološke osobine staništa. Toga prilično teškog i nezahvalnog posla prihvatio se poznati fitoekolog prof. dr. H. Ellenberg prikazavši u djelu pod gornjim naslovom indikatorske vrijednosti za oko 2000 vaskularnih biljaka srednje Evrope. Na osnovu vlastitih i tuđih istraživanja pokušao je ocijeniti (punktirati) reaktivnost biljaka na nekoliko značajnih klimatskih i edafskih faktora, posebice na svjetlo (L), temperaturu (T), kontinentalnost (K), vlažnost tla (F), pH (R) te dušik tla (N). Punktiranje je zasnovano na 9-članoj skali u kojoj najmanji brojevi predstavljaju najmanje, a najveći najveće intenzitete ekoloških faktora. Samo za vlažnost tla primijenio je 12-članu skalu, od koje gornje 3 vrijednosti za vodene biljke. Ako su odnosi biljnih vrsta i ekoloških faktora indiferentni onda su u tabelama označeni znakom X, a ako su nepouzdana oznake su štampane kurzivom. Broj 5 predstavlja osrednju vrijednost. Tako npr. u rasponu temperaturnih vrijednosti (T) smatra T₅ karakterističnim za sve vrste kao što je bukva, koja dolazi u suhom montanom području do visine od 1000 m (iznimno do 1500 m). Alpske vrste iznad 2300 m označava sa T₁, alpsko-subalpinske sa T₂, subalpinske sa T₃, montane sa T₄. Sa T₉ označava vrlo rijetke mediteranske vrste, koje u srednjoj Evropi naseljuju samo najtoplija staništa. Mediteransko-submediteranske vrste svrstava kod T₀, submediteranske u T₇, a montane pod T₆. Na analogan način punktira biljke obzirom na druge ekološke faktore i upozorava da brojevi ne indiciraju fiziološke potrebe pojedinih vrsta. Tako su temperaturni brojevi od T₁ do T₃ karakteristični za *Bromus erectus* i njemu slične vrste ne upućuje na kserofilnost već samo na kserotolerantnost vrsta, jer isti *Bromus* vrlo dobro uspijeva na vlažnim staništima. Izvan tabela autor donosi podatke i o bioindikatorima zaslanjenih i teških metalima bogatih tala, kojih u srednjoj Evropi ima razmjerno malo. Želeći što bolje osvijetliti odnose između biljaka i okoline, Ellenberg u tabelama predočava pored navedenih ekoloških faktora još i podatke o životnim oblicima (po Raunkieru), o trajnosti lišća u vezi promjena godišnjih doba, te o anatomskim karakteristikama biljnih organa, napose lišća, već prema tome da li je mezo-, sklero-, helo-, higo-, i hidromorfno te sukulentno.

Na osnovu indikatorskih vrijednosti za prvih 6 ekoloških faktora autor pokušava dobiti predodžbu o ekološkim karakteristikama biljnih zajednica, kojima odnosne vrste biljaka pripadaju. Teškoće pruža evaluacija indikatorskih vrijednosti.

Knjiga H. Ellenberga dobro će doći svima koji se bave odnosima između biljnih vrsta i ekoloških faktora. Bilo bi korisno kada bi se naši znanstvenici prihvatili sličnog posla i dali nam jednu monografiju o rezultatima dosadanjih istraživanja indikatorskih vrijednosti naših vaskularnih biljaka.

M. Gračanin

Savjet Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu raspisuje

K O N K U R S

za prijem studenata na postdiplomski studij iz oblasti

NAUKE O KOROVIMA I NJIHOVOM SUZBIJANJU (HERBOLOGIJE)

Konkurenti mogu kandidati:

- koji su završili poljoprivredni, šumarski i prirodno-matematički fakultet — smjer biologije i hemije,
- koji imaju prosječnu ocjenu sa studija najmanje 7,5 ili višegodišnje iskustvo iz oblasti proučavanja i suzbijanja korova,
- koji se mogu služiti jednim od svjetskih stranih jezika, što dokazuju odgovarajućim dokumentom najdalje do upisa u III semestar.

Studij je organiziran tako da studirati mogu kandidati koji nisu u radnom odnosu, kao i oni koji žele studirati uz rad.

Nastava počinje u oktobru 1977.

Prijave se podnose Sekretarijatu Fakulteta do 30. 9. 1977. preporučeno poštom na adresu: **Poljoprivredni fakultet, Sarajevo, Zagrebačka 18.**

Prijavi treba priložiti:

1. molbu taksiranu sa 2 dinara, sa kraćom biografijom,
2. diplomu fakulteta (ovjeren prepis)
3. uvjerenje o položenim ispitima i postignutim ocjenama na fakultetu,
4. potvrdu da će biti uplaćen iznos školarine.

Troškovi nastave po semestru iznose 5.500 dinara po kandidatu.

Bliža obavještenja mogu se dobiti na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu, Zagrebačka 18, tel. 613-033 ili 613-024.

O B A V I J E S T

PREDSJEDNIŠTVO SAVEZA POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA HRVATSKE I POSLOVODNO KOLEGIJALNI ORGAN POLJOPRIVREDNOG CENTRA HRVATSKE SPORAZUMJELI SU SE DA SE UBUDUĆE ČASOPIS AGROINOVACIJE INTEGRIRA S ČASOPISOM AGRONOMSKI GLASNIK S ISTIM PROFILOM SADRŽAJA.

TAKO ĆE AGRONOMSKI GLASNIK SADRŽAVATI ZNANSTVENOSTRUČNE RADOVE I AGROINOVACIJE.

UREDNIŠTVO